

ÎNCHEIERE

20 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Nina Vascan

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Serghei Mocanu și societatea cu răspundere limitată „Realestate Capital Construction” împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2018,

adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Mocanu împotriva societății cu răspundere limitată „Realestate Capital Construction” cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin încălcarea drepturilor de consumator și compensarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă :

La 18 ianuarie 2017, Serghei Mocanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva societății comerciale „IMC Market” societate cu răspundere limitată (denumirea prescurtată SC „IMC Market” SRL) cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin încălcarea drepturilor de consumator și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată a menționat că, la 10 martie 2014, a procurat de la SC „IMC Market” SRL iaurtul de căpșuni „Muller 500g” pentru care a achitat suma de 38,80 de lei. Însă, după achitarea mărfii, în aceeași zi, aflându-se în incinta magazinului, a depistat că termenul de valabilitate al produsului era expirat.

Astfel, în aceeași zi a depus o cerere în condica de reclamații prin care a solicitat restituirea contravalorii produsului și repararea prejudiciului cauzat, însă, până la momentul înaintării acțiunii așa și nu i-a fost restituită contravaloarea produsului și nu i-a fost reparat prejudiciul cauzat, deși, prin scrisoarea expediată din 11 martie 2014, pârâta își recunoaște vinovăția.

Solicită a încasa din contul SC „IMC Market” SRL în favoarea sa suma de 38,30 de lei, cu titlu de contravaloare a iaurtului, suma de 17,80 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului material, suma de 344,70 de lei cu titlu de penalitate și suma de 9 000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral.

Judecătoria Chișinău (sediul Centru), prin hotărârea din 27 septembrie 2017 (f.d. 68, 84-87), a admis parțial cererea de chemare în judecată și a încasat din contul SC „IMC Market” SRL în beneficiul lui Serghei Mocanu suma de 38,30 de

lei cu titlu de reparare a prejudiciului material, suma de 344,70 de lei cu titlu de penalitate și suma de 5 000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral, iar în rest a respins pretențiile ca fiind neîntemeiate.

La 20 octombrie 2017, Serghei Mocanu a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 27 septembrie 2017, solicitând admiterea apelului și modificarea hotărârii primei instanțe în partea prejudiciului moral, majorând suma încasată până la 9 000 de lei (f.d. 71, 95-96).

La 25 octombrie 2017, societatea cu răspundere limitată „Realestate Capital Construction” (denumirea prescurtată SRL „Realestate Capital Construction”), a depus prin intermediul poștei electronice cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 27 septembrie 2017, solicitând admiterea apelului și casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingerea a acțiunii (f.d. 72-75, 82-83, 99-102).

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din din 08 februarie 2018 (f.d.112, 113-120), a respins apelurile declarate de Serghei Mocanu și SC „IMC Market” SRL și a menținut hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 27 septembrie 2017.

Prima instanță și instanța de apel și-au întemeiat soluțiile adoptate pe dispozițiile art. 1, art. 5 lit. c), art. 13, art. 15, art. 26 și art. 27 din Legea nr. 105 din 13 martie 2003 cu privire la protecția consumatorilor și art. 1422 alin. (1) și art. 1423 din Codul civil.

În consolidarea soluțiilor sale, instanțele inferioare au reținut că, iaurtul procurat la 10 martie 2014 de către Serghei Mocanu a fost cu termenul expirat, fapt recunoscut de către SC „IMC Market” SRL atât prin măsurile întreprinse în privința persoanei responsabile de procesul verificării termenelor de valabilitate, cât și prin scrisoarea din 11 martie 2014, prin care a adus scuze de cazul întâmplat și s-a obligat că restituie consumatorului Serghei Mocanu contravaloarea produsului.

Totodată, au constatat că, ulterior expedierii scrisorii din 11 martie 2014 SC „IMC Market” SRL nu a întreprins nicio acțiune pentru a compensa consumatorului prejudiciul material și moral cauzat.

La 12 martie 2018, Serghei Mocanu a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2018, prin care solicită admiterea recursului și modificarea deciziei recurate și hotărârii primei instanțe în partea reparării prejudiciului moral în sensul majorării sumei adjudecate până la 9 000 de lei (f.d.123-124).

În motivarea recursului, Serghei Mocanu invocă faptul că adjudecarea sumei de 5 000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral îi încalcă dreptul la un proces echitabil, deoarece scopul de bază a justiției constituie satisfacerea echitabilă a drepturilor omului în cadrul unui proces judiciar. Astfel repararea pagubei urmează a fi egală cu cheltuielile suportate pentru remedierea acesteia. Prin urmare, opinează că suma încasată cu titlu de reparare a prejudiciului moral nu trebuie să fie disproporționată cu sumele acordate de CtEDO în spețe similare.

La 14 mai 2018, societatea cu răspundere limitată „Realestate Capital Construction” (denumirea prescurtată SRL „Realestate Capital Construction”) a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2018, prin care solicită admiterea recursului, casarea deciziei recurate și a hotărârii primei instanței în partea în care s-a admis acțiunea și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri noi în sensul respingerii cererii de chemare în judecată (f.d. 130-132, 139).

În argumentarea recursului a menționat că, obligația de a dovedi fapta pricinuirii prejudiciului moral o exercită consumatorul, astfel încât Serghei Mocanu având obligația de a indica ce suferințe morale sau fizice i-au fost cauzate și prin ce s-au manifestat acestea.

Astfel, apreciază suma pretinsă de Serghei Mocanu în contul reparării prejudiciului moral este exagerată, declarativă și lipsită de suport, deoarece în speță nu este confirmat prin probe incontestabile și pertinente gradul și întinderea prejudiciului moral pretins.

La capitolul dat, evocă faptul că, scopul reparării prejudiciului moral constituie acordarea unei satisfacții echitabile și nu îmbogățirea fără justă cauză.

Deopotrivă, menționează că la satisfacția echitabilă a intimatului, în mod indirect, contribuie și încasarea din contul SC „IMC Market” SRL a penalității în sumă de 344,70 de lei.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile sunt inadmisibile, din motivele ce succed.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul

în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

În debut, instanța de recurs atestă că prin Decizia Instituției Publice „Agenției Servicii Publice”, Departamentului înregistrări și licențiere a unităților de drept, emisă la 12 septembrie 2017 pe dosarul numărul 1002600012761, au fost înregistrate modificările în actele de constituire ale persoanei juridice SC „IMC Market” SRL în sensul modificării denumirii în SRL „Realestate Capital Construction” (f.d. 78).

Prin urmare, se desprinde că, în condițiile speței, calea de atac în ordine de recurs a fost exercitată de către subiectul corespunzător.

Succesiv, instanța de recurs învederează că prin prisma art. 434 în alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, în speță, căile de atac au fost demarate în interiorul termenului legal, deoarece decizia recurată datează cu 08 februarie 2018 (f.d. 112, 113), iar recurentul Serghei Mocanu a depus cererea de apel la 12 martie 2018 (f.d. 123), adică în interiorul termenului de două luni acordat de legiuitor. Deopotrivă, în partea recursului declarat de SRL „Realestate Capital Construction”, se atestă că, din materialele cauzei nu poate fi stabilită data comunicării deciziei Curții de Apel Chișinău, iar drept consecință nu poate fi stabilit momentul când începe să curgă termenul de exercitare a dreptului acesteia de a ataca hotărârea judecătorească.

In concreto motivelor inserate în cererile de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, conform prevederilor art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective.

Analizând memoriul cuprins în cererile de recurs depuse de Serghei Mocanu și SRL „Realestate Capital Construction”, completul de admisibilitate evocă faptul că argumentele invocate în acestea (f.d. 123-124 și f.d. 130-132), în esența lor, sunt similare alegațiilor inserate în cererile de apel depuse de către aceștia (f.d. 95-96 și f.d. 99-102). Astfel se deduce că cererile de recurs *de facto* sunt o transpunere a motivelor din cererile de apel.

Prin urmare, acestea nu pot fi reținute de către completul de admisibilitate, deoarece recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat.

La acest capitol, instanța de recurs atestă că recurenții nu au evidențiat în cererile de recurs formulate memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la reiterarea unor circumstanțe care au fost supuse examinării în ordine de apel.

În acest sens, urmează a se evidenția faptul că nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursurilor cu indicarea motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursurilor însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursurile nu se pot limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursurilor trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera nelegalitatea hotărârii.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererile de recurs, în esența lor, pot fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit.b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsesc în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursurilor declarate, deoarece Serghei Mocanu și SRL „Realestate Capital Construction” nu au invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursurilor, deoarece sunt lipsite de conținut și desprind simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67*). La acest capitol instanța de recurs reține că recursurile declarate de Serghei Mocanu și SRL „Realestate Capital Construction” nu s-au bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespund cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsite de șanse de succes și nu sunt capabile să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că recurenții au depus cererile de recurs după ce au avut posibilitatea de a fi auziți de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50*).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurenților le-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auziți combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (*Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67*)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recursuri nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Serghei Mocanu și societatea cu răspundere limitată „Realestate Capital Construction” împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2018, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

A considera inadmisibile recursurile declarate de Serghei Mocanu și societatea cu răspundere limitată „Realestate Capital Construction” împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2018, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Mocanu împotriva societății cu răspundere limitată „Realestate Capital Construction” cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin încălcarea drepturilor de consumator și compensarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan